

Asia: VN/31917/2023

Lausuntopyyntö rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain muuttamista koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta

1. Yleinen kanta lähisuhdeväkivallan sovittelusta luopumiseen

Mikä on yleinen kantanne siihen, että lähisuhdeväkivallan sovittelusta luovuttaisiin pääsääntöisesti?

Jokseenkin myönteinen

Voitte perustella kantanne edelliseen kysymykseen.

Seuraava kannanotto perustuu HUSin naistentautien poliklinikkatoiminnan, seksuaalirikosten uhrien tutkintayksikön ja HAL (huumeiden ja alkoholin väärinkäyttö raskauden aikana) -poliklinikan vastuuhenkilöiden näkemyksiin asiasta.

HUSin Naistenklinikalla lähisuhdeväkivalta näyttäytyy etenkin raskaana olevien potilaiden kohdalla ja korostuu päihteitä käyttävien ja maahanmuuttajataustaisten raskaana olijoiden joukossa. Seksuaalirikosten uhrien tutkimuskeskukseen tulee vähän tutkittavia lähisuhdeväkivallan uhreina. Tutkittavien määrä on todennäköisesti liian pieni todelliseen tarpeeseen nähden. Selkeä näkemyksemme on, että yhteiskunnan rangaistuskäytäntö ohjailee sitä, mitä pidetään yleisesti hyväksyttävänä ja missä tilanteissa uskalletaan tai jaksetaan tulla esimerkiksi seksuaalirikoksen tutkintaan.

Istanbulin sopimus rakentuu neljälle periaatteelle, jotka ovat väkivallan ennaltaehkäisy, uhrien suojelu, tekijöiden saattaminen rikosoikeudelliseen vastuuseen sekä väkivallan vastaisten toimien yhteensovittaminen. Jos uhri on erittäin alisteisessa asemassa tekijään nähden, ei sovittelun kautta pystytä toteuttamaan näitä kaikkia pääkohtia. Esimerkiksi uhrien suojelu jää väjäämättä puutteelliseksi, eikä myöskään tekijöitä saada kattavasti rikosoikeudellisesti vastuulliseksi.

2. Vaikutukset

Voitte kertoa kantanne esityksen vaikutusten arvioinnista. Onko esityksellä joitain sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei vielä ole kuvattu?

Esityksen luvussa 4.2.2 viitataan siihen, että sovittelumahdollisuuden poistuessa muiden, vastaavantyyppisten palveluiden tarve vastaavasti lisääntyy. Pidämme tätä mahdollisena vaihtoehtona, johon on aiheellista varautua muilla tukimuodoilla. Mahdollista on, että nykyisin noudatettu sovittelukäytäntö lähisuhdeväkivallassa on jossain määrin korvannut sosiaalityöntekijän, psykologin, perheneuvojan tai muun tahon tukea.

3. Lakiehdotuksen 3 a § (henkilösuhteet)

Voitte kommentoida henkilösuhteita, joita lähisuhdeväkivallan sovittelun kieltö koskisi.

-

4. Lakiehdotuksen 3 a § (rikokset)

Voitte kommentoida rikoksia, joita lähisuhdeväkivallan sovittelun kieltö koskisi.

-

5. Lakiehdotuksen 3 a § (muuta)

Onko teillä muuta kommentoitavaa esitysluonnoksen 3 a §:stä?

-

6. Muuta

Onko teillä muuta kommentoitavaa esitysluonnoksesta?

-

Miettinen Kristiina
HUS-Yhtymä